

Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Michała Archanioła

Historia parafii pw. św. Michała Archanioła sięga XII-XIII wieku. Obecnie parafia liczy ok 3800 wiernych i swoim terenem obejmuje Połajewo oraz przyległe miejscowości: Jakubowo, Krosin, Krosinek, Lisia Góra, Piotrowo, Połajewice, Połajewko, Przybychowo, Radom, Sierakówko Wybudowanie.

Charakterystyka kościoła

-

Budynek murowany w stylu neobarokowym z roku 1800. Długość - 40 m, szerokość 28 m, mury gr. 1,5 m, trzynawowy, sklepienie beczkowe, wieża z 1907r., dwie kaplice: z 1910 r. i 1920r.

-

Zabytki:

-

tryptyk 1572 r. (Mateusz Kossior)

-

rzeźby lipowe z ok. 1620 r.: św. Barbara i św. Katarzyna

-

obraz szkoły włoskiej Narodzenie Pana Jezusa (150x100cm)

-

obraz olejny M.B. Bolesna

-

obraz olejny Wniebowstąpienie

-

obraz olejny Papież Pius VI (Sobór Trydencki)

-

Organy z 1873 r. wykonali bracia Walter (nr 100) z Góry Śląskiej. Zdobyły one medal na światowej wystawie w Wiedniu, skąd przywieziono je do Połajewa (ks. Bernard George?).

-

Dzwony: Święty Michał - ufundowany przez ks. J. Sawickiego, budowniczego kościoła. Dzwon wrócił w 1955 r. z Hamburga, gdzie Niemcy wywieźli wszystkie dzwony. W 1945 r. dwa dzwony (zegarowe) przywieziono z Jędrzejewa i dwa z Radomia. W 1947 r. ks. Jan Woziwodzki odlał dwa dzwony dla Radomia, które służą tam do dziś.

-

Ołtarz i ambona z 1953-1955 r. staraniem ks. Nikodema Nowaczyńskiego (ambona - 12.09.1954)

-

Obrazy Jana Kabacińskiego:

-

Najświętsze Serce P. J. w parafii Połajewo (ołtarz boczny)

-

Portret papieża Jana Pawła II

-

Św. Jan Chrzciciel (w tle Połajewo)

-

Św. Teresa

-

Rzeźba Jana Pawła II (art. Roman Kosmala).

-

Rzeźba św. Józefa

-

Rzeźba granitowa abp Walentego Dymka (art. A. Biernacki)

-

Organizacje kościelne:

-

1636 r. bractwo różańcowe

-

1895 r. Tow. Śpiewu im. św. Cecylii

-

1909 r. Ochronka ss. Elżbietanki

-

Bractwo św. Michała

-

Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich z 25.05.1933

-

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej i Żeńskiej do 1948 roku

-

Czciociele Najświętszego Serca Pana Jezusa

-

II wojna światowa: kościół zamknięty, do marca 1940r. msze św. tylko w niedziele, od kwietnia 1944 magazyn płyt pilśniowych. Na plebanii mieszkał komisarz niemiecki.

Księża, którzy usługiwali w parafii po aresztowaniu proboszcza Antoniego Duczmala i ks. wikariusza Stanisława Podemskiego: Jan Woziewodzki, Kucharek, Czesław Cofta (Lubasz), Lesicki (Ryczywół), Paluch, O. Przybylski, Kostrzewa, Henrich.

PROBOSZCZOWIE POŁAJEWSKY DO 1943 ROKU:

1408 - Michał

1419 - Paweł

1445 - Michał

1446 - Szymon

1734 - 1776 Jan Antoni Sawicki, a Tuby Sawicze, Kanonik Warszawski, Dziekan Obornicki, Proboszcz Połajewski; 23.10.1734 r. zapoczątkował Księgę Chrzstów, rozpoczął budowę obecnego kościoła, fundator czynnego do dziś dzwonu św. Michał ;

1777 - 1792 Bogusław Herkner proboszcz;

1792 - 1799 Adam Domke (19.5.1792) - proboszcz; praeposit Marzeniensis, proboszcz w Marzewie
1805 - 1807 r.;

1799 - 1811 Józef Schoeps proboszcz; syn Augusta - artysty rzeźbiarza z Poznania (figury św. Piotra i Pawła przy pałacu biskupim oraz wiele figur u bernardynów);

1811 - 1820 Jan Pauliński, proboszcz w Słomowie 1820 r.;

Kazimierz Moliński, Ecclesiarius Hospitalis provincielis Oborniciensis,

Praepositus Parchialis Połajewo, Coamudonis Połajewiensis ;

1820 - 1832 Jakub Chodyński proboszcz ;

1840 - 1852 Karol Kottusch proboszcz ;

1852 - 1856 Maksymilian Sikorski proboszcz; ur. 1822 r., od 1861 r. w Ryczywole;

1856 - 1883 Bernard George proboszcz, ur. 18.9. 1817 r. święc. 1846 r. zm. 28.5.1883 r.;

1883 - 1887 Jan Jurgowski proboszcz?

1887 1910 Jan George proboszcz; ur. 24.12.1826 r. święc. 19.12.1857 r., zm. 30.12.1910 r., brat Bernarda, fundator wieży kościelnej i kaplicy nad grobowcem swojej matki i brata;

1911 1916 Jan Hohmann proboszcz; ur. 19.1.1873 r. - Piła, święc. 28.6.1896 r. zm. 11.1. 1929 r.; kanonik gremialny Kapituły Metropolitalnej w Gnieźnie 1917 1924; w latach 1924 1929 r. proboszcz w Sobótce;

1917 1938 Feliks Raddatz proboszcz; ur.3.12.1875 r. zm.9.3.1938 r.;

1938 1940 Antoni Duczmal proboszcz; ur.1886 r. święc.1.3.1914 r. zginął w Gusen w listopadzie 1940 r.;

1940 1943 Włodzimierz Kucharek administrator; dominikanin.

Inni księża posługujący w Połajewie w latach 1734 1943:

1749 Tomasz Brzeziński wikariusz;

1767 Jan Włoskowski SS Rosarii;

1767 1771 Michał Szteiborn;

1777 1780 Samuel Szmitt;

1779 - 1780 Franciszek Laphuntius, S. Placida;

1771 1782 Franciszek Ksawery Brzuchalski zakonnik z Ryczywołu ?

1780 Aleksy a s. Antonio Carmelita;

1778 1804 Wawrzyniec Borowicz altarisza Sacra, ecclesia locien Połajewo, Beneficiatus baptisarie, promotor SS Rosarii;

1784 Jan Kanty Sadowski contordinarius z Obornik?,

1786 1789 Wojciech Rybczyński wikariusz połajewski;

1791 Gregorius Błażyński ex ordine, franciszkanin mniejszy, konwent obornicki;

1792 Norbertus Schur - ex ordine, karmelita konwentu poznańskiego;

1796 Franciszek Szymański - wikariusz;

1797 Paweł Witkowicz - commendariusz połajewiensus, wikariusz w Buku w 1820 r.;

1799 1802 Franciszek Piołunowicz - wikariusz-administrator; proboszcz w Radzimi 1820 r.;

1850 Jan Dałkowski wikariusz; ur. 1794 r. święc. 1819 r.; 1820 r. wikariusz - Przemęt, 1857 r. proboszcz - Babimost;

1851 Jan Wąchalski wikariusz; ur. 1818 r. święc. 1845 r. zm. 21.10.1898 r.;

1852 Hipolit (?)Bętkowski ur. 1804 r. święc. 1828 r.;

1862 1863 Antoni Kiełczyński wikariusz; ur. 1838 r. święc. 1862 r.;

- 1863 1866 Viola wikariusz; jego staraniem powstał ołtarz Niepokalanego Poczęcia NMP;
- 1867 1868 Antoni Alejski wikariusz (20.8.1867 14.2.1868); ur. 10.1.1835 r. święc. 1835 r. zm. 8.8.1912 r.; 1870 1888 proboszcz w Boruszynie, 1888 1912 proboszcz w Grodzisku Wlkp.;
- 1868 - 1869 Piotr Kośmider wikariusz; ur. 1842 r.; 1869 wik. Oborniki, 1872 1920 proboszcz Wilkowo Polskie;
- 1871 Piotr Niedbalski wikariusz; ur. 1840 r. święc. 1867 r. zm. 29.11.1890 r.;
- 1871 1872 Jan Rymarowicz wikariusz; ur. 1839 r. zm. 17.12.1902 r. święc. 1869 r.; 1896 1902 proboszcz w Kiekrzu;
- 1872 Teofil Mielcarski wikariusz; ur. 1847 r. za. 25.5.1927 r. święc. 1872 r.; 1891 1896 proboszcz w Łagiewnikach, 1896 prob. w Strzelcach, 1916 1927 proboszcz w Chlewiskach;
- 1873 Wojciech Pyszka wikariusz; ur. 1845 r.; 1871 Poznań kaplica św. Jana Kantego;
- 1900 1902 Stanisław Kostka Lisiecki wikariusz; ur. 1872 r. święc. 12.11.1899 r.;
- 1906 1911 Kazimierz Stepczyński wikariusz; ur. 4.3.1881 r. zamordowany 1939 r. w Bydgoszczy, święc. 11.2.1906 r.; 1919 1932 proboszcz w Ryczywole, dziekan obornicki; kanonik honorowy Bazyliki p.w. Wniebowzięcia NMP w Gnieźnie od 1932 r.;
- 1911 1912 Jan Pozorski wikariusz; ur. 18.10.1876 Krajenka, święc. 13.12.1903 r. zm. 28.2.1937 r. 1915 1930 proboszcz w Zbarzewie;
- 1912 1922 Stefan Matuszewski wikariusz; ur. 3.7.1882 r. święc. 11.2.1912 r. zginął w Dachau 17.1.1941 r. pochowany w Otorowie, od 1924 proboszcz w Siekierkach;
- 1928 1929 Zygmunt Walenty Jerzycki wikariusz; ur. 14.2.1884 r. święc. 10.2.1907 r. zginął w Gusen 14.10.1940 r.; 1930 proboszcz w Boruszynie;
- 1932 - 1933 Marian Tomaszewski wikariusz; ur. 20.5.1907 r. święc. 12.6.1932 r. zm. 28.4. 1957 r., 1945 1957 proboszcz w Żabikowie;
- 1933 1934 Michalski wikariusz;
- 1934 1936 Jan Kitka wikariusz; ur. 1909 r. święc. 17.6.1934 r., 1950 1970 duszpasterz we Francji, zm. 12.10.1993 w Lens;
- 1937 1939 Teofil Kubisz wikariusz; ur. 1911 r. święc. 22.5.1937 r., od 1955 za granicą;
- 1939 - 1940 Stanisław Podemski wikariusz; ur. 5.4.1912 r. święc. 3.6.1939 r., zamordowany w Dachau 21.1.1941 r.

Opracował Bogdan Garstecki

na podstawie danych z Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu

i opracowania WTG Gniazdo : Wielkopolscy księża od XVIII do XX wieku

PROBOSZCZOWIE PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

-

Jan Woziwodzki 1945-49

-

Nikodem Nowaczyński 1949-65

-

Alfons Viola 1965-74

-

Alfons Kasior 1974-84

-

Jan Wolniak 1984-87

-

Jerzy Jaśkowiak 1987-2003

-

Roman Ratajczak 2003-2007

-

Henryk Mucha 2007-

KSIĘŻA POCHODZĄCY Z PARAFII

kan. Michał Porczyński

Walenty Grośły (1849-1915) pr. odonalowski, dziekan ostrowski

Wojciech Grośły (1866-1926) pr. Dakowy Mokre

Walenty Dymek (1888-1956) abp Metropolita Poznański

Bolesław Jarosz (1951), Stefan Winiecki (1949), Marian Surma (1950), Jerzy Grabicki (1962), Alojzy Lajman (1965), Jan Soczka (1964), Marian Janc (1964), Piotr Garstecki (1993), Mateusz Drob (1994)

(oprac. Bogdan Garstecki)